

**KLEIJBERG
ECOLOGIE**

Laan van Neder Helbergen 8
7206 DK Zutphen
+316 2706 1585

KVK 88447561
BTW NL 0027 65416 B74
NL09 ASNB 8832 8144 04
ASBNL21

One Dyas

Parnassusweg 815
1082 LZ Amsterdam

ONDERWERP: 2nd opinion ecologische beoordeling stikstofeffecten NO5-A

DATUM: 15 september 2023

Geachte

U heeft mij gevraagd een review uit te voeren op het rapport "Aanvullende beoordeling N2000 Schiermonnikoog" van 14 september 2023, opgesteld door RHDHV (kenmerk BG6369-RHD-XX-XX-ME-EO-0002) en daar een 2nd opinion voor uit te brengen.

Het rapport geeft een beoordeling van de ecologische gevolgen van de tijdelijke toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden Duinen Schiermonnikoog, Waddenzee en Noordzeekustzone, als gevolg van de aanleg van een productiedplatform boven het gasveld NO5-A ten noorden van Schiermonnikoog.

Ik heb dit rapport beoordeeld op volledigheid en juistheid van (de onderbouwing van) de conclusies, actualiteit en compleetheid van de daarbij gebruikte gegevens, ecologische kennis en juridische kaders.

Mijn bevindingen zijn als volgt:

- De ecologische beoordeling is uitgevoerd op basis van de best beschikbare informatie, waaronder de natuurdoelanalyse van de provincie Fryslân, gegevens in AERIUS Monitor versie 2022, het Natura 2000-beheerplan en recente ecologische onderzoeksdata.
- De conclusie dat de tijdelijke en zeer beperkte toename van de stikstofdepositie (maximaal 0,09 mol N/ha/jaar) niet leidt tot meetbare en waarneembare veranderingen in de vegetatie van het Natura 2000-gebied Duinen Schiermonnikoog acht ik correct.
- De conclusie dat de depositietoenames in de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone niet leiden tot ecologische effecten omdat de KDW's van de habitattypen in de betrokken delen van deze gebieden niet worden overschreden, is eveneens juist.
- De algemene effectbeoordeling in par. 3.1. van het rapport geeft overtuigend aan dat een tijdelijke en zeer beperkte toename van de stikstofdepositie dermate beperkt doorwerkt in het ecologisch

systeem, dat deze, mede gelet op de permanente hoge achtergronddeposities, niet kan leiden tot significante verslechtering.

- De methode die is gevolgd voor de gebiedsspecifieke effectbeoordeling sluit aan op de in Nederland ontwikkelde beleidslijn voor het beoordelen van de kwaliteit van habitattypen. Kwaliteit wordt hierbij beoordeeld op basis van de criteria vegetatie, abiotiek, typische soorten en overige kenmerken van goede structuur en functie. De ecologische beoordeling beoordeelt de kwaliteit van de afzonderlijke habitattypen systematisch aan de hand van deze criteria, en gebruikt daarbij de meest actuele beschikbare informatie.
- In de effectbeoordeling komen deze kwaliteitscriteria eveneens systematisch terug, zodat overtuigend is aangetoond dat de tijdelijke en beperkte depositietoenames niet zodanig zijn dat er veranderingen optreden in de aan deze criteria ten grondslag liggende parameters.
- De conclusie dat er geen veranderingen in de kwaliteit van leefgebieden van soorten kan optreden, omdat er geen veranderingen optreden in de vegetatiesamenstelling en -structuur van de habitattypen leefgebieden kan ik onderschrijven.
- Dit geldt ook voor de conclusie die de ecologische beoordeling trekt ten aanzien van cumulatie met de effecten van (eventuele) andere projecten. Omdat de mate van overschrijding van de KDW niet maatgevend is voor de effecten van de aanleg van het productieplatform, zijn de eventuele (tijdelijke) depositietoenames van andere vergunde projecten niet van invloed op de conclusie dat de aanleg van het productieplatform geen meetbare en waarneembare gevolgen heeft voor de betrokken habitattypen.
- Op basis van bovenstaande onderschrijf ik de conclusie dat de tijdelijke en zeer geringe toename van de stikstofdepositie als gevolg van de aanleg van het productieplatform NO5-A niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden Duinen Schiermonnikoog, Waddenzee en Noordzeekustzone en geen belemmering vormt voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor deze gebieden.

KLEIJBERG ECOLOGIE

- Kleijberg Ecologie is een onafhankelijk adviesbureau op het gebied van natuur, ecologie en ruimtelijke ontwikkeling, opgericht door Reinoud Kleijberg in 2022 en gevestigd in Zutphen.
- Ik heb 36 jaar ervaring als adviseur van overheden en bedrijven die werken aan bescherming, herstel en ontwikkeling van Nederlandse natuur, of die hun plannen en projecten af willen stemmen op regelgeving voor natuur.
- Ik ben opgeleid als landschapsecoloog aan de Rijksuniversiteit Groningen, met specialisatie in ecohydrologie van beekdalen en laagvenen, milieukunde en ecologische bodemkunde.
- Vanaf 1987 heb ik gewerkt voor LB&P Ecologisch Advies, dat in 1997 is overgegaan in Arcadis. Daar heb ik tot 2022 gewerkt aan een groot aantal projecten, en in verschillende rollen (onderzoek, advies, projectleiding, marktontwikkeling, lijnmanagement).
- Sinds 2005 ben ik aangesteld als lid van de Commissie voor de milieueffectrapportage, en heb ik als deskundige ecologie en natuurwetgeving bijgedragen aan vele tientallen adviezen van de commissie.
- Sinds december 2022 werk in het verlengde daarvan ook als deskundige voor de Ecologische Autoriteit, waarvoor ik inmiddels aan 16 toetsingen van provinciale natuurdoelanalyses heb bijgedragen. Voor verschillende provincies heb ik dergelijke natuurdoelanalyses ook opgesteld.
- Momenteel (september 2023) ben ik in deeltijd gedetacheerd bij de provincie Gelderland (adviseur Natura 2000) en Staatsbosbeheer (adviseur rivierecologie).
- In de afgelopen jaren heb ik een groot aantal ecologische beoordelingen gemaakt voor plannen en projecten waarbij stikstof vrijkomt. Ondanks de precaire situatie rond stikstof in Nederland heeft voor verschillende projecten geleid tot toestemming (bijvoorbeeld Porthos, Pallas-reactor Petten, Kustzone Petten, Warmtelinq), waarbij voor een aantal van deze projecten als gevolg van voor mijn opdrachtgevers positief verlopen beroepszaken ook kader stellende jurisprudentie is ontstaan op basis van mijn bijdragen.